

Landshypotek Bank

Effektrapportering: Gröna obligationer

17 maj 2024

Denna rapport har tagits fram inom ramen för Landshypotek Banks gröna ramverk som publicerades den 24 april 2018. Rapporten är den sjätte i ordningen.

Stockholm den 17 maj 2024

Per Lindblad
Vd

Martin Kihlberg
Hållbarhetschef

Sammanfattning

Effektrapporten i korthet

Grönt ramverk: publicerat april 2018 i linje med Green Bond Principles från international Capital Market Association från 2017.

Second Opinion: utförd av CICERO (Center for International Climate and Environmental Research-Oslo) under 2018. Ramverket har tilldelas högsta möjliga betyg, "Dark Green".

Ramverk och second opinion finns tillgängliga på landshypotek.se.

Finansierade projekt: 2 700 skogsfastigheter

Effekt från finansierade projekt: 2 690 000 ton CO₂

Effekt per investerad miljon: 230 ton CO₂

Taxonomirapportering

Banken arbetar med genomförandet av EU:s taxonomi för skogsbruket. I nuläget kan inte banken rapportera hur stor andel av bankens utlåning till skogsbruket som uppfyller de tekniska granskningskriterierna för skogsbruket. Banken kan konstatera att det blir svårt för en enskild skogsägare, som är lejonparten av bankens kunder, att uppfylla de tekniska granskningskriterierna vilket till stor del beror på administrativa skäl. I nuläget finns det inte heller någon vedertagen metod för att kunna göra en gruppbedömning av skogsfastigheters uppfyllelse av granskningskriterierna.

Emitterade obligationer

Emissionsdatum: 18 nov 2019 (3 mdkr) / 18 nov 2020 (2,5 mdkr)

Löptid: 6 år

Emissionsvolym: 5,5 mdkr

Förfallodatum: 18 nov 2025

Typ av obligation: säkerställd obligation

Kupong: 0,615 %

ISIN: SE0011870021

Emissionsdatum: 25 apr 2023

Löptid: 5 år

Emissionsvolym: 6,0 mdkr

Förfallodatum: 25 apr 2028

Typ av obligation: säkerställd obligation

Kupong: 3,60 %

ISIN: SE0015810965

Skogslingo

Biomass Expansion Factor (BEF) =

Omvandlingstal för att bestämma totalbiomassa uttryckt i torrsvikt.

Bonitet = Markens naturliga virkesproducerande förmåga. Uttrycks i m³sk/ha/år.

Carbon Fraction (CF) = Kolhalten i torr ved.

FSC = Forest Stewardship Council

PEFC = Programme for the Endorsement of Forest Certification

Virkesförrådsförändring netto = Förändring av det stående virkesförrådet i m³sk, det vill säga tillväxt minus avverkning.

Skogskubikmeter (m³sk) = Enhet som visar skogsbeståndets virkesvolym och inkluderar hela stammen ovanför normal stubbhöjd. Grenar, stubbar och rötter ingår inte.

Uttryck av koldioxideffekten: Det finns två koldioxideffekter genom denna obligation – en reducerande och en undvikande. När skogen växer lagras koldioxid in och mängden koldioxid från atmosfären reduceras. Vid avverkning och när skogsråvara ersätter annat material minskar koldioxidutsläppen och koldioxidutsläpp undviks och lagras in genom substitution.

Det är i mångbrukandet vi får en rik variation och långsiktighet oavsett konjunktur

Sommaren står för dörren när denna rapport släpps. Vi kan se tillbaka på ett år med både försommartor-ka, en sval och regnig sommar och en vinter med mycket nederbörd. På det stora hela har det varit ett gynnsamt 2023 för skogsägare. Efterfrågan på virke och massa har varit god och priserna höga. De höga priserna syns dock även på kostnadssidan med ökade kostnader för skogsskötsel, drivning och räntor. Granbarkborreangreppen har varit lägre, tack vare den svala sommaren, men tyvärr ser vi lokala stormfällningar och en del körskador i skogen som ett resultat av mycket regn och oväder.

I början året släpptes World Economic Risk Report för 2024 och vi kan konstatera att fyra av de tio främsta globala riskerna den kommande 10-årsperioden är miljörelaterade. Att ett hållbart brukande av skogen är en av nycklarna för att lösa klimatkrisen, säkerställa en övergång till ett fossilfritt samhälle och värna den biologiska mångfalden och andra ekosystemtjänster är vi många som förstått. Särskilt du som läser denna rapport.

Det är spännande tider, och många som ser de många värden skogarna skapar. Det har varit en intensiv period för skogen och skogsbruket ur ett regelverksperspektiv. I EU har skogen diskuterats flitigt och här hemma ser vi nu konsekvenserna av bland annat artskyddsförordningen. Det ska bli intressant att se hur allt landar. Låt oss hoppas att den enskilda skogsägarens perspektiv framhålls när politik ska bli verklighet. För det är skogsägaren som i slutändan skapar de värden vi alla vill ta del av och säkerställer dem för kommande generationer.

Jag önskar att vi kunde visa upp alla 2 700 projekt som vi finansierar med våra gröna obligationer. För det är i mångbrukandet vi får en rik variation och långsiktighet oavsett konjunktur. Denna gång har vi valt ut fyra duktiga skogsägare som utifrån sin plats på jorden och sina förutsättningar skapar värde i skogen; för allmänheten, för skogsindustrin och för naturen varje dag, året runt.

Martin Kihlberg
Hållbarhetschef

För skogen sedan 1836

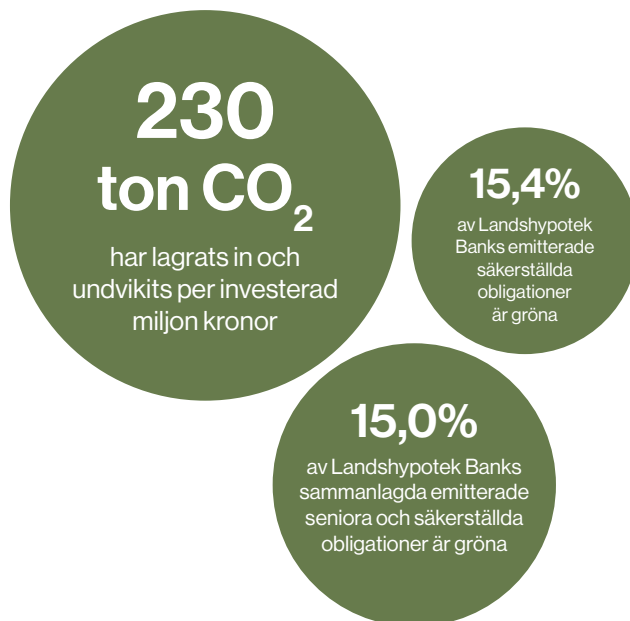
Landshypotek har finansierat svenskt skogsbruk sedan 1836. Banken ägs av Landshypotek Ekonomisk Förening där bankens lånekunder inom jord och skog är medlemmar och därigenom äger banken. All vinst från banken återinvesteras i banken eller delas ut till föreningens medlemmar – Sveriges jord- och skogsbrukare. Att som första aktör 2018 ge ut en grön säkerställd obligation som bygger på de svenska skogarna var unikt och helt i linje med Landshypoteks verksamhet att på allvar bidra till ett hållbart samhälle utifrån det som människor gör med sitt företagande runt om i landet – varje dag.

Landshypoteks gröna ramverk

Landshypotek tog under våren 2018 fram sitt gröna ramverk för att kunna emittera gröna obligationer. Ramverket är granskat och genomlyst av det oberoende klimat- och miljöforskningsinstitutet CICERO som gav det högsta betyget, "Dark Green". Under ramverket kan Landshypotek emittera såväl säkerställda som icke-säkerställda obligationer. De medel som Landshypotek erhåller från gröna obligationer ska användas till att finansiera hållbart skogsbruk, förnybar energi eller energieffektiva byggnader.

Under 2018 emitterade Landshypotek Bank sin första gröna säkerställda obligation. Under 2019 emitterade banken ytterligare en grön säkerställd obligation som sedan fylldes på under 2020. I april 2023 refinansierade Landshypotek Bank sin första obligation och emitterade en ny grön säkerställd obligation som i sin helhet finansierar hållbart skogsbruk. Denna rapport avser effekten av de gröna obligationerna som emitterades under 2019/2020 respektive 2023. Den emitterade volymen för dessa två gröna obligationer uppgår till sammanlagt 11,5 miljarder kronor. Den underliggande skogen i tillgångsmassan utgör över 580 000 hektar vilket motsvarar en yta lika stor som Dalsland och Öland tillsammans.

Denna rapport avser enbart återrapportering kring underliggande projekt som uppfyller ramverkets kriterier för hållbart skogsbruk. Rapporten inkluderar likt tidigare år även överskjutande tillgångsmassa som säkerställer att tillgångsvärdet överstiger emitterad volym. Den totala tillgångsmassan uppgår till 12,5 mdkr.

Fotosyntesen – funktion och effekt

Fotosyntesen är den naturliga process i naturen där växter tar upp koldioxid från atmosfären för att sedan omvandlas till energi. En del av koldioxiden återgår direkt via respiration men en stor del allokeras i växten/trädet. Samtidigt som trädet växer allokeras även en del kol ner i marken via rötterna. Genom ett aktivt brukande av skogen och skötsel blir tillväxten högre och därmed även kolinlagringen, vilket i sig resulterar i en högre klimatnytta. Vid avverkning av skog tas skogsråvara ut för vidare konsumtion. Skogsråvara har många olika användningsområden och kolet som lagrats in kan återgå direkt till atmosfären vid förbränning, men även lagras in i till exempel byggnader. Ersätter skogsråvara dessutom ett annat fossilt material eller ett material där energi-användningen är mycket stor vid utvinning av materialet, uppkommer en substitutionsnytta. Substitutionsnyttan är ofta större än den primära nyttan som uppkommer vid kolinlagringen vid tillväxten i skogen, men svår att beräkna exakt då det kräver information om vilka produkter som tillverkas och vilken livslängd de har samt vilket material de ersätter. Ett genomsnittligt värde på substitutions-effekten i Sverige ligger på cirka 470 kg CO₂/skördad m³sk⁻¹. En växande skog binder koldioxid från atmosfären. Ju mer skogen växer desto mer koldioxid lagras, vilket även innebär att upptaget från den svenska skogen varierar beroende på var i Sverige skogen finns. Boniteten, det vill säga markens naturliga virkesproducerande förmåga, avgörs av markens jordmån, klimat, fuktighetsförhållande och exposition. Boniteten uttrycks i skogskubikmeter per hektar och år. I Sverige finns det stora geografiska skillnader i boniteten.

¹ Lundmark, T., Bergh, J., Hofer, P., Lundström, A., Nordin, A., Poudel, B.C., Sathre, R., Taverna, R., och Werner, F. (2014) Potential Roles of Swedish Forestry in the Context of Climate Change Mitigation, Forests 2014, 5(4), 557-578.

Beräkningar för tillväxt och klimatnytta

Inom ramen för denna rapportering har platsen för skogsfastigheterna, som finansierats och refinansierats av bankens gröna obligationer, delats in i tre geografiska områden – södra lövskogsregionen (10,7 m³sk/ha/år), södra barrskogsregionen (8,2 m³sk/ha/år) och norra barrskogsregionen (4,4 m³sk/ha/år). Baserat på skogsdata 2023 från Sveriges Lantbruksuniversitets Riksskogstaxering har medelboniteten för de tre zonerna fastställts. Medelboniteten har därefter använts som tillväxttal för beräkning av virkesförrädsförändringen. Tillväxten har beräknats för ett helt år även om emissionsdatumet varierar under året. För att beräkna den kolinbindning som skett i de av Landshypotek finansierade skogsfastigheterna har följande formel använts:

**Total kolinbindning (ton) =
virkesförrädsförändring (m³sk) x BEF x CF**

BEF (Biomass Expansion Factor) = omvandlingstal för att bestämma totalbiomassa uttryckt i torr vikt

CF (Carbon Fraction) = kolhalten i torr ved

För beräkningarna har BEF satts till 0,75 vilket är ett vägt medeltal mellan tall och gran och CF har satts till 0,51. För att omvandla kolinbindningen till koldioxidinbindning har följande formel använts:

Total koldioxidinbindning (ton) = kolinbindning (ton) x (CO₂-molekylens vikt/C-molekylens vikt)

Under 2023 ökade virkesförrådet i de finansierade projekten med cirka 4,1 miljoner m³sk (6 procent av tillväxten sker i södra lövskogsregionen, 73 procent i södra barrskogsregionen och 21 procent i norra barrskogsregionen). Den sammanlagda nettotillväxten på de fastigheter som finansierats av de gröna obligationerna beräknas till cirka 820 000 skogskubikmeter det senaste året. Vid ett antagande om att 80 procent av den växande skogen avverkas och ersätter andra material uppstår en substitutionsnytta på 1 542 000 ton i undvikna koldioxidutsläpp. Samtidigt ger den kvarvarande skogen ett nettokoldioxidupptag på 1 150 000 ton. Det motsvarar ett årligt koldioxidupptag samt en substitutionsnytta på cirka 2,69 miljoner ton CO₂.

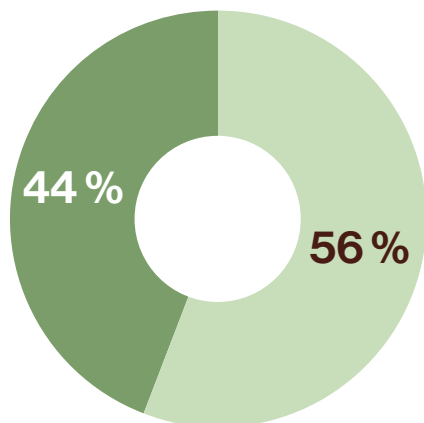
Projektens genomsnittliga belåningsgrad är 0,32 vilket innebär att cirka 850 000 ton CO₂ är ett direkt resultat av finansieringen och indirekt 2,69 miljoner ton CO₂ (där hela skogsbeståndet inkluderas i beräkningen). Beräkningarna är gjorda baserade på bonitet, det vill säga tillväxten när medeltillväxten kulminerar.

Utveckling sedan förra årets rapport

En växande skog är en biologisk process där skogens tillväxt och upptag av koldioxid varierar från år till år. Jämfört med förra årets rapport har mängden koldioxid som har lagrats in och undvikits per investerad miljon kronor minskat från cirka 240 t CO₂ till 230 t CO₂. Minskningen beror bland annat på att obligationsvolymen har ökat från 10,75 miljarder SEK till 11,5 miljarder SEK. Det innebär att den totala klimatnyttan fördelas genom en större obligationsvolym, vilket förklarar minskningen jämfört med förra årets rapportering.

Fördelning refinansiering och nyutlåning

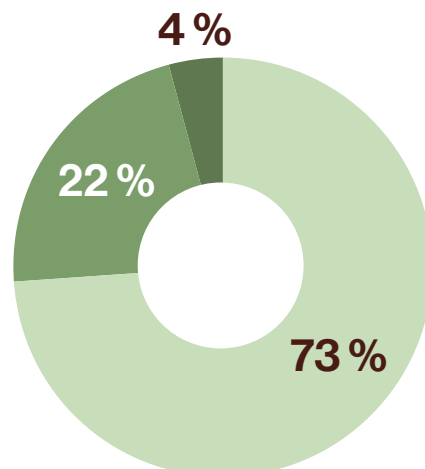
Andel av obligationsvolym (%)

Nyutlåning, 7 000 mnkr
Refinansiering 5 500 mnkr

Geografisk fördelning av projekt

Andel av obligationsvolym (%)

Södra barrskogsregionen, 370 000 hektar
Norra barrskogsregionen, 190 000 hektar
Södra lövskogsregionen, 22 000 hektar

Urvalsprocessen av gröna tillgångar

Landshypotek Bank har en grön kommitté som beslutar vilka tillgångar som kan finansieras av gröna obligationer utgivna under ramverket. Den gröna kommittén har haft 19 möten efter att ramverket publicerades för att besluta om gröna tillgångar. Amortering och lösen sker löpande under året varför det är av vikt att kommittén sammanträder för att kontinuerligt säkerställa att volymen gröna tillgångar hänförliga till obligationerna vid var tid överstiger obligationsvolymerna. Per den 31 mars 2024 var volymen gröna tillgångar kopplade till obligationerna 12,5 miljarder kronor eller cirka 2 700 underliggande fastigheter, till sin helhet hållbart skogsbruk.

Granskning

Enligt ramverket ska Landshypoteks oberoende kreditriskavdelning minst årligen bland annat granska allokeringen av likviden från bankens gröna obligationer sker i enlighet med ramverket. För 2024 års rapport har granskningen inriktats på möten i den gröna kommittén som beslutar vilka tillgångar som kan finansieras av gröna obligationer utgivna under bankens gröna ramverk. Granskningen har fokuserat på den gröna kommitténs deltagare, expertkompetens och dokumentation. Granskningen resulterade i vissa mindre förbättringsförslag som banken kommer att arbeta vidare med under det kommande året.

Hållbarhetsmålen

Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna

Delmål 13.1: Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

Landshypoteks bidrag: Ett hållbart skogsbruk både binder koldioxid och kan ersätta fossila bränslen som används till såväl energi som drivmedel och andra produkter. Det innebär att såväl koldioxidhalten i atmosfären som utsläppen av växthusgaser minskar och därigenom stärks motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer. Genom målen med en viss andel lövskogsinslag som banken har i sina kriterier i det gröna ramverket ökar också motståndskraften i den enskilda skogen mot naturkatastrofer som bränder, stormar och skadeangrepp.

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald

15.1: Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2: Främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

Landshypoteks bidrag: Skogsvårdslagen fastslår att skogen är en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning, samtidigt som hänsyn ska tas till naturen, kulturmiljön, rennäringen och andra intressen. I lagen framgår också en skyldighet att återplantera efter avverkning. I bankens ramverk finns, utöver krav på att kunder ska följa lagen, även bland annat krav på att det ska finnas en grön skogsbruksplan, att det sätts av minst fem procent till naturskyddsåtgärder samt att det finns mål med en viss andel lövskogsinslag. Skogen kan även vara certifierad genom FSC/ PEFC vilka sätter upp minst motsvarande krav. Genom dessa åtgärder främjas att skogen brukas på ett mer långsiktigt hållbart sätt och i enlighet med de internationella överenskommelser som har implementerats i svensk lagstiftning.

A photograph of a lush forest. The foreground is dominated by a thick, vibrant green moss covering the forest floor. In the background, numerous tall, slender evergreen trees stand closely together, their branches reaching upwards. Sunlight filters through the canopy, creating a dappled light effect on the moss and the forest floor. The overall atmosphere is serene and natural.

Fyra röster om hållbart skogsbruk

Vikten av ett hållbart skogsbruk

– för tillväxt, mångfald och klimatnytta

Den globala uppvärmningen är en av vår tids största utmaningar. Den växande skogen har en viktig roll för att motverka klimatförändringen. 30 procent av jordens yta är täckt av skog. Skogen är en nyckel för att ställa om till ett fossilfritt samhälle då den utgör en naturlig del i kolets kretslopp och absorberar koldioxid från atmosfären. I Sverige täcker skogen närmare två tredjedelar av den totala landarealen och skogen ses som en nationell tillgång och resurs. Med anledning av dess betydelse och storlek, är det av vikt att skogen brukas och sköts hållbart med ett långsiktigt perspektiv. Detta för att hålla tillväxten i skogarna hög, samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras och det naturligt varierade landskapet bibehålls.

Träffa Cecilia, Viktoria, Daniel och Mimmi – fyra av alla de skogsägare vars skog finansieras av Landshypotek Banks gröna obligationer och läs mer om hur de brukar sina skogar för tillväxt, mångfald och klimatnytta.

Jag är bara en liten del av trädets långa anloppstid

Strax utanför Åseda mitt emellan Växjö och Oskarshamn i Småland brukas 800 hektar produktiv skogsmark av systrarna Cecilia och Viktoria Birgersson. En stor del av skogen har de ärvt av sin pappa som under en lång tid varit en aktiv skogsägare, men både Cecilia och Viktoria har köpt till mer skog på egen hand även efter att ägarskiftet gjordes för fem år sedan. Att det skulle bli lika mellan systrarna var viktigt för deras pappa och processen fick ta tid. Det skulle vara lika, men också kännas bra för alla iblandade. Under närmare tio år diskuterade de hur de alla ville ha det. Och nu, fem år efter genomfört ägarskifte, är det två stolta skogsägare vi träffar en blåsig dag i april.

Berätta om era skogsinnehav, hur ser det ut?

- Vi äger och brukar våra respektive skogsbestånd och fastigheter på varsitt håll. Sedan vi genomförde ägarskiftet har jag köpt till 110 hektar produktiv skogsmark, så idag har jag drygt 400 hektar skog uppdelat på två ställen att förvalta, berättar Cecilia.
- Jag har förmånen att ha allt samlat här kring gården vilket är tacksamt. Även jag har köpt till skog då jag fick möjligheten att köpa grannfastighetens skogsmark som ligger i direkt anslutning till mitt befintliga innehav. Så idag äger och förvaltar jag 440 hektar skogsmark varav knappt 400 hektar är produktiv skogsmark. Utöver skog så har jag även en del åker- och betesmark, berättar Viktoria.

Hur bedriver ni ert skogsbruk?

- Jag tror att för båda oss är skogsäggande mycket av en livsstil. Vi äger bara skogen under en liten del av det långa loppet, vilket är väldigt häftigt, säger Viktoria.
- Jag har aldrig jobbat så mycket i skogen tidigare, men man har ju alltid varit med så kulturen och stoltheten har man ju med sig. Men nu försöker jag göra en del själv. Det är verkligen härligt att vara ute och jobba i skogen, en bra kontrast till kontorsjobbet som annars tar mycket av min tid. Röjer, stödplanterar, viltbehandlar och planerar, säger Cecilia.
- Det roligaste jag vet är att hugga, men att plantera själv underlättar på de skiften där jag har en tydlig bild hur jag vill att det ska vara. Vilka trädslag man vill sätta var, fortsätter Viktoria.

Ni är båda dubbelcertifierade via FSC och PEFC, har det varit en självklarhet?

- Skogen var redan certifierad när vi tog över så det har varit rätt självklart och givet att fortsätta. När alla i samhället inte ser lika positivt på skogsägaren känns det som ett bra sätt att som skogsägare kunna visa att man tar lite mer ansvar, säger Cecilia.
- Sedan är det ju bättre betalt, men det är inte det som är drivkraften skulle jag säga. Det handlar mer om att få en kvalitetsstämpel på det man gör, säger Viktoria.
- Den enda utmaningen som jag kan se är kravet på en viss andel löv på respektive avdelning vilket kan vara svårt att nå då marken egentligen lämpar sig bättre för tall. Här ser jag att skogsbruksplanen blir ett problem då avdelningarna är strikt indelade i små områden. Det finns löv, men det är inte jämt fördelat över fastigheten. Lövet finns där det bäst lämpar sig. Det är de naturliga förutsättningarna som får styra, tillägger Viktoria.

Vad har ni gjort i skogen under året?

- Det är ett ganska lugnt år på skogsfronten för oss båda. För min del så har jag en miljövårdsröjning på två avdelningar. Jag ska röja fram mer ek och andra lövträd men annars inte så mycket mer än viltbehandling för att skydda tallarna från älgarna, säger Cecilia.
- Jag har lite vindfällen att ta hand om efter vinterns stormar, men som tur är har det inte fällt så mycket. I höst har jag en mindre gallring. Och så lite röjning, det är det alltid, säger Viktoria.

Hur hanterar och anpassar ni skogsbruket till ett förändrat klimat?

- Den största skillnaden är nog att vi sätter betydligt mer tall idag, då det passar markerna här bättre och dessutom så minskar man risken för granbarkborreangrepp. Men än har vi inte sett konsekvenserna av att ha mer tall på markerna, det är mycket möjligt att det kommer andra bekymmer för tallen längre fram. Det är det som är det svåra med skogsbruk, det är långa omloppstider. Klimatet förändras nu, det är helt omöjligt att veta hur väl det vi planterar idag kommer stå sig om 60 år, säger Cecilia.

- Jag sätter färre plantor per skifte nu jämfört med förut för att säkerställa att vattnet räcker. Dessutom så låter vi lövet ta större plats i bestånden så att det blir en större variation och motståndskraft, tillägger Viktoria.

- Något intressant är att björken har börjat diskuteras alltmer i skogsnäringen. Så var det verkligen inte förut. Men jag är glad för det, för jag har alltid låtit björken växa och ta plats så det är bara att hoppas att även efterfrågan ökar, fortsätter Viktoria.

Är det något annat som oroar er förutom klimatet?

- Det är väl att det finns så många olika åsikter om skogen. Om jag sparar en 110-årig skog, kommer jag få behålla den och kommer jag få avverka den? Det skapar en osäkerhet för mig som ägare att jag inte riktigt vet hur spelreglerna kommer se ut framöver, säger Cecilia.

- Jag kan bara hålla med. Det är väl samhällsdebatten som är utmanande och oroande. Man målar lätt upp ett stort statligt norrlandshygge i media och framställer det som att det ser ut så i hela Sveriges skogar. Det är olyckligt och kan inte vara längre ifrån verkligheten, säger Viktoria.

Vad är det bästa med att äga och förvalta skog?

- Det bästa med att äga skog är att känna att man är en del av ett större sammanhang. Jag är bara en liten del av trädets långa omloppstid och alla de värden som skogen erbjuder.

- Att kunna vara med och bidra till framtida generationer och att förhoppningsvis kunna lämna över något till barnen. Men också att kunna ge något tillbaka till samhället – en skog att promenera i och råvara att använda. För mig är det viktigt att det är roligt. Är det inte roligt att äga och förvalta, då ska man sälja, säger Cecilia.

- Att äga skog är en livsstil, avslutar Viktoria.

SKOGSINNEHAV VIKTORIA

Kommun: Uppvidinge

Certifierad: FSC och PEFC

Skogsbruksplan: 2011-2021 (ny plan under framtagande) + 2018-2028

Landareal: 437 hektar

Produktiv skogsmark: 388 hektar

Tall: 52%

Gran: 32%

Löv: 16%

Medelbonitet: 5,9

NO/NS: 6%

SKOGSINNEHAV CECILIA

Kommun: Uppvidinge

Certifierad: FSC och PEFC

Skogsbruksplan: 2015-2025

Landareal: 425 hektar

Produktiv skogsmark: 392 hektar

Tall: 41%

Gran: 47%

Löv: 12%

Medelbonitet: 6,5

NO/NS: 7%

Det finns en ekonomisk trygghet i att ha både jord och skog

I Bjurvalla, strax utanför Östervåla i de nordvästra delarna av Uppland, bor Daniel Johansson och Mimmi Andersson med sina två döttrar. Där driver de sitt lantbruksföretag som kombinerar växtodling, skogsbruk och maskinentreprenad. Daniel är den femtonde generationen på just denna plats. Även om platsen är den samma som hans förfäder brukat i många hundra år är verksamheten något helt annat idag. Daniel och Mimmi tog över driften 2018, men själva gården i Bjurvalla ägarskiftades först för tre år sedan. När de tog över verksamheten brukade de knappt 200 hektar åkermark, idag brukar de 560 hektar åkermark i en kombination av arrenden och egenägd mark. Skogsmarken har även den expanderat de senaste åren, från 65 hektar till dagens 240 hektar produktiv skogsmark. Så det har hänt mycket i Bjurvalla de senaste åren.

Berätta, hur drivs företaget idag?

- Min pappa är fortfarande aktiv i verksamheten. Det är jag, Mimmi och pappa som utgör grunden i företaget. Under högsäsong när det är dags för vårbruk och skörd tar vi in hjälp vid behov, men annars är det vi tre som driver detta tillsammans. Pappa är faktiskt just nu ute i skogen och jobbar, berättar Daniel.

Hur ser ni på jordbruket och skogsbruket i er verksamhet, hur hänger de ihop?

- Jag gjorde en skogsbilväg åt en annan markägare nyligen och han sa till mig "du kan ju inte vara intresserad av både jord och skog", men jag vet inte, jag tycker det är roligt med båda. Det är en relativt stor verksamhet som vi bedriver och jag tycker att jorden och skogen kompletterar varandra. Jag tänker inte på skog när jag sår kl. 02 på natten under våren, men det är fullt fokus på skogen när vi arbetar där. Jag hade tröttnat om vi bara höll på med det ena är jag ganska säker på. Det finns verkligen en charm med kombinationen, säger Daniel.

- Växtodlingen är väldigt säsongsstyrd och otroligt intensiv i perioder. Då är det skönt att därefter kunna växla arbetet med att gå ut i skogen där det är ett lugnare tempo och inte lika väderstyrt, tillägger Mimmi.

- Det finns även en ekonomisk trygghet i att ha både jord och skog. Det är långa men stabila omlopp i skogen. Inom jordbruket är omloppen kortare och varierar stort från ett år till ett annat. På fältet är riskerna högre och mycket mer beroende av yttre omständigheter som vi inte råår över. Då är det skönt att veta att man har skog på tillväxt, tillägger Daniel.

Hur bedriver ni ert skogsbruk?

- Vi röjer det mesta på egen hand, annars tar vi hjälp av virkesköpare för gallring och slutavverkning. Oftast tar vi även hjälp med återplanteringen då plantorna ska i backen i princip samtidigt som vårbruket drar igång på gården. Men vi brukar ströplantera en del på egen hand. I år ska vi faktiskt testa att så tallfrö för första gången nu i början av april. Det ska bli spännande att se hur det tar sig.

Beskriv er skog, hur ser skiftena ut?

- Det är barrdominerat med gran och tall. Fastigheten Gräsbo gränsar mot en del myr och har därför en större variation med mer löv inblandat. Vi har lämnat en hel del björk ute på en udde och det är verkligen sant att björken är granens moder, det kommer upp mycket självföryngrad gran där. På de högre partierna är det mer barr och framför allt tall då det är torrare. De

har rötter som klarar det betydligt bättre än gran. I de lägre partierna är det mer gran och löv, så det skiftar helt enkelt en del. Det är naturen som får styra när vi återplanterar, vi sätter det som passar marken bäst. Så även om vi i princip bara sätter tall och gran så släpper vi upp även en del annan skog. På det stora hela blir det en bra blandning, säger Mimmi.

- Vi har något ställe mot myren där det i princip är hundra procent tall, det är det enda som växer där. Och det är något speciellt med det. Det finns verkligen en charm med de olika förutsättningarna och de naturvärden som skapas naturligt, säger Daniel.

Ni har valt att inte certifiera ert skogsbruk, hur kommer det sig?

- Det har inte blivit så, det är inget som diskuteras med virkesköpare i dessa trakter och då har incitamenten inte riktigt funnits där för oss. Det finns en stor bredd av virkesköpare i dessa trakter vilket är bra för oss skogsägare, men det gäller att höra sig för när det är dags att sälja. Det kan skilja väldigt mycket. För man vill ju ha betalt för något som man har skött om länge och som har vuxit till sig under 100 år, säger Daniel.

Vad har ni gjort i skogen under året?

- Vi har gjort en slutavverkning på ett skifte på fyra hektar som gränsar till en mosse här under vintern vilket har gått bra. De tog ut 1 400 kubik så det är vi nöjda med. Nu under våren kommer skiftet att markberedas och troligtvis planteras under hösten. Vanligtvis brukar vi vilja plantera under våren eller sommaren men det fanns inte kapacitet för det i år. Så vi får se hur det tar sig. Man vill ju gärna att plantorna hinner etablera sig innan vintern kommer. Men andra som har planterat på hösten i området säger att det har gått bra, men det varierar sannolikt mycket från år till år beroende på väder, berättar Daniel.

Vad är det bästa med att äga och förvalta skog?

- Det är det mest hållbara jag håller på med. Förr var skogen inte värd något. Det fanns ingen ekonomi när man drog ut en stock med häst. Men idag är det enorma värden, och jag tror inte vi har sett toppen än. Allt tas till vara på. Och det är verkligen häftigt att vara en del av det stora kretsloppet, säger Daniel.

- Det är ärofyllt, en trygghet att ha skog på tillväxt, det vi vårdar idag är en grund även för nästa generation, avslutar Mimmi.

SKOGSINNEHAV DANIEL OCH MIMMI

Kommun: Heby

Skogsbruksplan: 2015-2025

Landareal: 354 hektar

Produktiv skogsmark: 240 hektar

Tall: 61%

Gran: 27%

Löv: 12%

Medelbonitet: 6,0

NO/NS: 8%

